

УДК 631.3(083.74):658.382.2

ПРО НОВУ РЕДАКЦІЮ ТЕХНІЧНОГО РЕГЛАМЕНТУ БЕЗПЕКИ МАШИН

В. Сирота, В. Гусар, канд. техн. наук
УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого

Наведено результати аналізу нової редакції Технічного регламенту безпеки машин

Ключові слова: *сільськогосподарська техніка та обладнання, безпека машин, вимоги, небезпека, технічний регламент.*

Суть проблеми. В рамках виконання заходів щодо впровадження в Україні технічного законодавства, гармонізованого до технічного законодавства ЄС та СОТ, Постановою КМУ від 12 жовтня 2010 р. № 933 затверджено Технічний регламент безпеки машин та устаткування, який відповідно до плану заходів із застосування цього регламенту буде обов'язковим для всіх виробників та постачальників [1]. Дія Технічного регламенту з безпеки машин та устаткування поширюється і на сільськогосподарські машини та устаткування (окрім тракторів).

Необхідно зазначити, що вимоги Технічного регламенту безпеки машин та устаткування принципово відрізняються від сертифікації і базуються на різній нормативній базі. В гармонізованих стандартах основна увага приділяється можливим видам небезпек, які вимагають від конструктора чи виробника спеціальних заходів для унеможливлення чи зменшення таких небезпек, а не конструкційним вимогам, як в національних та міждержавних стандартах.

Наказом Держспоживстандарту від 15 березня 2011 року № 99 затверджено Перелік національних стандартів, які в разі добровільного застосування можуть слугувати доказом відповідності продукції вимогам Технічного регламенту безпеки машин та устаткування [2]. Цей перелік включає 253 національних стандарт, з яких 100 стандартів можуть застосовуватись в процесі оцінювання безпеки сільськогосподарських машин та обладнання.

Викладення основного матеріалу. Постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 року № 62 з 12 серпня 2013 року набирає чинності нова редакція Технічного регламенту безпеки машин [3]. Вона враховує не лише вимоги Директиви Європейського Парламенту та Ради Європейського союзу 2006/42/ЄС від 17 травня 2006 р., але й внесені зміни до Директиви 95/16/ЄС. Крім того, з пункту 2 технічного регламенту (ТР) вилучено термін «категорія машини» та введено терміни «обгрунтовано передбачуване

застосування машини не за призначенням», «основні вимоги щодо безпеки та охорони здоров'я», а також «презумпція відповідності». У цьому ТР вже конкретно вказано, з яких Законів України взято значення термінів «національний стандарт», «декларація про невідповідність», «орган з оцінки відповідності», «технічний регламент», «користувач» та «надання продукції на ринку».

В пункті 4 ТР конкретизовано перелік транспортних засобів, на які не поширюється дія цього ТР. Це сільськогосподарські та лісгосподарські трактори в частині ризиків, на які поширюється дія Технічного регламенту затвердження типу сільськогосподарських та лісгосподарських тракторів, їх причепів і змінних причіпних машин, систем, складових частин та окремих технічних вузлів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р., за винятком машин, що змонтовані на таких транспортних засобах, та транспортні засоби і складові частини до них, на які поширюється дія Порядку затвердження конструкції транспортних засобів, їх частин та обладнання, затвердженого наказом Мінінфраструктури від 17 серпня 2012 року № 521 «Про затвердження Порядку затвердження конструкції транспортних засобів, їх частин та обладнання та Порядку ведення реєстру сертифікатів типу транспортних засобів та обладнання і виданих виробниками сертифікатів відповідності транспортних засобів або обладнання», стосовно затвердження типу автомобілів та їх причепів, а також дво- і триколісних транспортних засобів, за винятком машин, що змонтовані на таких транспортних засобах.

В пункті 18 ТР є посилання на окремо виділений додаток 17 до ТР, де встановлені мінімальні критерії, яким повинні відповідати призначені органи з оцінки відповідності.

В новій редакції ТР більш повно та чітко висвітлено питання щодо взаємозв'язку з іншими технічними регламентами.

В останньому пункті нової редакції ТР вказано, що всі сторони та особи повинні забезпечувати конфіденційність інформації, отриманої в процесі виконання усіх завдань, пов'язаних із застосуванням цього технічного регламенту.

Додаток 1 до ТР «Загальні основні вимоги щодо безпеки та охорони здоров'я, які повинні бути виконані під час розроблення та вироблення машин» та додаток 3 ТР «Додаткові основні вимоги щодо запобігання специфічним небезпекам, пов'язаним з рухом машин» в новій редакції стали більш конкретними.

При цьому необхідно зазначити, що редакційні зміни в Технічному регламенті безпеки машин жодним чином не вплинули на Перелік національних стандартів, які у випадку добровільного застосування є доказом відповідності продукції вимогам Технічного регламенту безпеки машин [2].

Висновки:

1. Нова редакція Технічного регламенту безпеки машин відрізняється від редакції ТР, затвердженого Постановою КМУ від 29.10.2010 р. № 933, більш чітким викладенням основних положень та взаємозв'язком з іншими технічними регламентами. Надання з 12 серпня 2013 року чинності новій редакції Технічного регламенту сприятиме поліпшенню безпеки сільськогосподарських машин та обладнання.

2. Редакційні зміни в Технічному регламенті безпеки машин не торкнулися Переліку національних стандартів, які у випадку добровільного застосування є доказом відповідності продукції вимогам Технічного регламенту безпеки машин.

Література

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 62 «Про затвердження Технічного регламенту безпеки машин».

2. Закон України «Про стандарти, Технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» від 01.12.2005 р. № 3164-IV.

3. Наказ Держспоживстандарту від 15 березня 2011 року N 99 «Про затвердження Переліку національних стандартів, які в разі добровільного застосування є доказом відповідності продукції вимогам Технічного регламенту безпеки машин та устаткування».

Анотація

Приведены результаты анализа новой редакции Технического регламента безопасности машин.

Summary

The results of the analysis of the new version of the Technical Regulations Safety of machinery are presented.